

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

6. Amor paupertatis, fons liberalitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

his maximè erant diuitia fugienda; hoc enim est bestias feras homines in
 animis suis collocare, & in pectore nutrire. Et iterum diuitia suadent,
 ut honore quidem vero celestiq; careatur; falsum verò hunc veri illius
 colore solum, & simulata imagine fucatum requiri honorem, non veri-
 tate, sed nomine. Sicut enim meretricis vultus plerumq;, cùm fœdus,
 & turpis est, per naturam fucis, & coloribus pigmentatus ostenditur,
 ad decipiendos, qui ignorant, quid sub velamine illius fuci contegatur; sic
 & diuitia faciunt, cum adulatorium volunt honorem videri, neq; voces
 illa populi, per quas iudicibus acclamatur, ex veritate proferuntur, sed
 ipse sunt, quibus fucatum nomen depingitur honoris: nam si conscientias
 interrogas acclamantium tibi, inuenies apud vnumquemq; eorum mille
 te capitibus accusari. Denique ubi metus cessauerit potestatis, & publi-
 ca pompe fuerit scena resoluta; tunc videas quanti oblatrantes, quanti
 obloquentes, quanti insimulantes, & hi omnes illis sunt, qui prius accla-
 mabant, & immensis te laudibus extollebant. Hæc tu honorem dicis?
 & hæc diuitijs quærenda credis, quæ etsi sponte adessent, recusanda erant?
 plus enim quidem ody, quàm amoris acquirunt. Sed si vis, ostendam
 tibi honorem verum. Honor virtus animi est, hic honor neque à Cesari-
 bus prestat, neque adulatione conquirunt, neque pecunia preparatur,
 nihil in se fucati habet, nihil simulati, nihil occulti: huius honoris succes-
 sor nullus est, accusator nullus, nullus ingratus: honor hic temporibus non
 mutatur, neque patitur tyrannos, nec pieturam tabula metuit aliquan-
 do esse delendam. Hunc verum honorem spectat humilitas, quærit
 paupertas: falsum illum horret, fugit, execratur, quem diuitie
 pariunt. Hinc, sicut pecunia & superbia, quodam velut fœdere,
 iunguntur; ita vicissim plerumque & paupertas & humilitas soci-
 antur; proq; vano honore verus honor, & potentia quædam su-
 pernaturalis comitatur. *Argentum & aurum non est mihi*, ait Pe-
 trus, qui reliquit omnia, *quod autem habeo, hoc tibi do: in Nomine*
IESV Christi Nazareni surge & ambula. Plus fuit vsum membro-
 rum dare, quàm aurum & argentum; cùm & ipsi auari, quid non
 auri & argenti darent, vt vel podagram à se excuterent, vsumque
 pedum recuperarent?

Act. 3. 6.

VI.
Supra c. 2.
§. 3.

Auaritia, quæcum diuitijs crescit, paupertatem volunta-
 riam habet è diametro repugnantem. Nam de ijs, qui eam in-
 uiti ferunt, non loquor, in prima scilicet classe suprâ ab Hugo-
 ne com-

ne comprehensis. Quisquis enim paupertatem amat, non amat pecunias, sed vilipendit, spernit, spargit, abijcit. Quare nemo voluntario paupere est liberalior. Siquidem liberalissimus est, qui omnia donat. Donat autem omnia, qui omnia, propter Deum, vel sibi patitur libenter auferri, vel vltro dat pauperibus, aut templis, aut Dei amicis; atque hac ipsa liberalitate, non tantum ostendit, se paupertatem diuitijs anteferre, sed etiam verè dominum esse suarum diuitiarum. Nam, teste S. Hieronymo, *Qui diuitiarum seruus est, diuitias custodit, ut seruus; qui autem seruitutis discussit iugum, distribuit eas, ut Dominus.* Inueniuntur quidem, & diuites liberales, pauci tamen eorum sunt promi magis, quam condi; cum interea vltro nei pauperes plenis modijs opes suas in egenos profundant. Immo, si liberalitas est virtus bene dispensandi diuitias in vsus bonos sibi suisque, & alijs, nemo tali paupere vel sibi, vel suis, vel alijs meliùs pecunias suas dispensat. Quis enim maiores facit largiciones, sine spe retributionis, in hac terra? Est parum habet, non tamen parum dat, qui omnia dat. *Uberior est nummus ex paruo, quam thesaurus ex maximo: quia non tantum quod datur, sed quantum desiderat, perpenditur. Nemo plus tribuit, quam qui sibi nil requirit,* ait S. Ambrosius. Animus vocatur liberalis & manus; sed manus propter animum. Quantus ergo animus est, tanta est liberalitas. Potest igitur & in paupere, qui vel parum, vel nihil habet in manu, magna liberalitas esse; quia magnus illi sæpenumero animus est diuitias bene dispensandi. Quod vel ex Seneca audi, ita enim loquitur: *Si beneficia in rebus, non in ipsa beneficiendi voluntate consisterent, eò maiora essent, quò maiora sunt, qua accipimus. Id autem falsum est, nonnumquam enim nos magis obligat, qui dedit parua magnificè, qui regum aquauit opes animo: qui exiguum tribuit, sed libenter, qui paupertatis sua oblitus est, dum meam respicit, qui non voluntatem tantum iuuandi habuit, sed cupiditatem, qui accipere se putauit beneficium, cum daret; qui dedit tamquam non recepturus, recipit tamquam non dedisset: qui occasionem, qua prodessent, & occupauit, & quasuit. Contra ingrata sunt, ut dixi, licet re ac specie magna videantur, qua danti aut extorquentur, aut excidunt: multoq; gratius venit, quod facili, quam quod plena manu datur. Exiguum est, quod in me contulit, sed amplius non potuit.* At hic, quod de-

S Thom. 2. 2e
9. 117. a. 2.

S. Ambros.
lib. 1. de vi-
duis.

Senec lib. 2.
de beneficijs
c. 7.

dit, magnum est: sed dubitavit, sed distulit, sed cum daret genuit, sed superbe dedit, sed circumtulit, & placere, non ei, cui præstabat, voluit. Ambitioni dedit, non mihi. Socrati cum multa multi pro suis quique facultatibus offerrent: *Æschines* pauper auditor, nihil, inquit, dignum te, quod dare tibi possim, inuenio, & hoc vno modo pauperem me esse sentio. Itaq; dono tibi, quod unum habeo, me ipsum. Hoc munus, rogo, qualecumq; est, boni consulas, cogitesq; alios, cum multum tibi darent, plus sibi reliquisse. Cui *Socrates*: Quidni tu, inquit, mihi magnum munus dederis, nisi forte paruo te astimas? Habebo itaque cura, ut te meliorem tibi reddam, quam accepi. Vicit *Æschines* hoc munere. *Alcibiades* parem dinitijs animum, & omnem iuuenum opulentorum munificentiam. Vides, quàm animus inueniat liberalitatis materiam, etiam inter angustias? Videtur tibi dixisse: nihil egisti, fortuna, quod me pauperem esse voluisti: expediam nihilominus dignum huic viro munus; & quia de tuo non possum, de meo dabo. Neque est, quod existimes illi vilem sibi fuisse, qui pretium se sui fecit: ingeniosus adolescens inuenit, quemadmodum *Socratem* sibi daret. Non quanti quæq; sint, sed à quali dentur, perspicendum. Hæc de pauperis Philosophi liberalitate, *Seneca*.

VII.

Ex lib. 5 de
vitis PP. &
Ruffio. l. 3.
num. 70.

Quid quòd & *Deus*, pauperibus suppeditat, vnde possint, non solam muneribus animum, sed etiam animo munera æquare, etiam cum aliis nihil habent, vel certè parum. Dixit *Abbas Euegrinus*, fuisse quemdam fratrem, qui nihil habuit in substantia sua, nisi tantum Euangelium, & ipsam vendidit in pauperum nutrimento: dicens quodam verbo quod memoria dignum est commendari: Ipsum etiam, inquit, verbum vendidi, quod iubet, *Vende omnia, & da pauperibus*. *Abbas Theodorus*, cognomento de *Pherme*, habebat tres codices bonos. Et cum venisset ad *Abbatem Macarium*, dixit ei: *Habeo tres codices, & proficio ex lectione eorum. Sed & fratres petunt eos ad legendum, & ipsi proficiunt. Dic ergo mihi quid debeo facere?* Et respondens senex dixit: *Boni sunt quidem actus: sed melius omnibus est nihil possidere. Quod cum audisset, abijt, vendidit memoratos codices, & dedit indigentibus pretium ipsorum. Quia & munera pauperum extendit Deus, ut extenderet liberalitatem. Indicat hoc hydria farina, & lecythus olei, ex quibus *Eliæ* elemosyna est collata. Nam*

3. Reg. 17. 16. *hydria farina non defecit, & lecythus olei non est imminutus. Pari pa-*

cto à